

"Allahu Ehad: Tevhid-i ulûhiyete tasrihtir." cümlesini açıklar mısınız?

İkinci cümle: اَللّٰهُ اَحَدٌ dir ki, tevhid-i ulûhiyete tasrihtir. (1)

"Allahu Ehad" tabiri, kelime açılımı olarak "Allah bir ve tektir" manasına geliyor. Lakin hakikat nazarıyla, yani hidayet penceresi ile bakıldığında gözümüz önündeki bütün alem Ondandır ve ancak Ona delâlet eder. Bu delalet öyle azametli öyle büyüktür ki, insanın cüzi aklı bu azamet ve büyüklük karşısında boğuluyor. Bu azametli tevhidi insan kalp ve akıl midesinde tam hazmedemiyor.

Işık hüzmeleri dağıldığında nasıl yakma özelliğini kaybediyor ve bir mercek vasıtası ile tekrar bir noktada toplanıp yakma özelliğini tekrar kazanıyor ise, aynı şekilde tevhidin azameti ve büyüklüğü kainatta dağınık bir vaziyette iken Allah ehadiyet merceği ile tekrar toplayıp insanların kalbini manen yakıyor. Yani insanların nazarını tevhidin vahidiyet azameti içinde boğdurmamak için, vahidiyet içinde ehadiyet ile tasrihat yapıyor.

Yeryüzü bahçesinin azametli yüzünde tecelli eden tevhidi herkes ihata ile okuyamaz, ama bir çiçek üstünde küçük ve okunaklı tecelli eden ehadi tevhidi herkes ihata ile okuyabilir. Bu yüzden **Ehad** ismi **Vahid** ismine nispetle bir tasrih bir izah bir kolaylıktır. Allah uluhiyetini hem vahidiyet hem de ehadiyet ile ilan ediyor. *Vahidyette azamet ehadiyette tasrihat hükmediyor.*

Tasrihat bir şeyi belirgin hale getirip tam izah etmek demektir.

(1) bk. [Sözler, Lemeât.](#)